

ZAPISNIK

seje razširjenega IO Centra za zaslužne profesorje in upokojene visokošolske učitelje UM, ki je potekala v ponedeljek, **9. januarja 2023**, s pričetkom ob 10:00 uri

Prisotni: zasl. prof. dr. Peter Glavič, izr. prof. dr. Lučka Lorber, prof. dr. Jožica Knez Riedl, zasl. prof. dr. Jože Gričar, izr. prof. dr. Jože Nemeč, zasl. prof. dr. Zmago Turk, dr. Darja Piciga.

Svojo odsotnost je opravičila: izr. prof. dr. Marjeta Ciglencečki.

Člani potrjujejo naslednji:

Dnevni red:

1. **Potrditev zapisnika in pregled sklepov zadnje seje**, zasl. prof. dr. Peter Glavič
2. **Ključne aktivnosti Centra v mesecu januarju, vodja Centra in vodja skupin:**
 - Medgeneracijsko srečanje s študenti FZV, 10. 1. 2023, izr. prof. dr. Lučka Lorber
 - Spletno srečanje z vodstvom FOV, četrtek, 12. 1. 2023 ob 10:00 uri;
 - *Naša zdravilišča v Sloveniji, njihove prednosti za seniorje*, zasl. prof. dr. Zmago Turk, v drugi polovici januarja;
 - Pogovor o predlogu Zakona o evtanaziji, ki bo gotovo vložen in zakaj so zdravniške organizacije proti (morda vsem pomisleki niso razumljivi), prim. Jelka Reberšek Gorišek dr. med., spec. infektologije;
 - Zbornik prispevkov, rok oddaje povzetkov: 31. januar 2023, izr. prof. dr. Lučka Lorber;
 - Sodelovanje v Svetu za starejše MOM, zasl. prof. dr. Zmago Turk;
 - Sestanek s prorektorjema prof. dr. Deanom Korošakom in Nomi Hrast.
3. **Predstavitev pobud:**
 - Sodobni, novi koncept na področju okolja in izobraževanja o okoljski trajnostnosti in posodobitev koncepta Trajnostne in družbeno odgovorne Univerze v Mariboru: delovanje za varstvo okolja je transdisciplinarno in medsektorsko, nujno vključuje gospodarsko in družbeno razsežnost, vključno z zdravjem. Pri takem projektu bi bilo seveda smiselno povezovanje vseh delovnih skupin. Morebiti bi o tem lahko poročali na konferenci IRDO 2023, dr. Darja Piciga
 - KEN Programme of Activities, dr. Boris Cizelj (glej prilogo);
 - Predlog razmisleka o uporabi ustreznega izrazja, naziv *starejši* naj bi nadomestili s primernejšim izrazom, zasl. prof. dr. Jože Gričar
 - Posodobitev spletnih strani.

Tč 1

Potrdi se zapisnik seje skupščine z dne 9. 12. 2022. IO bo izvrševal sprejete sklepe.

Tč 2

Zasl. prof. dr. Peter Glavič pove, da se bodo v januarju 2023 odvijale dogovorjene aktivnosti:

- Medgeneracijsko srečanje s študenti FZV, 10.1.2023, izr. prof. dr. Lučka Lorber
 - ***Izr. prof. dr. Lučka Lorber doda, da bo imela jutri predavanja študentom Fakultete za zdravstvene vede, power point pripravljen, naslednjič poroča o odzivnosti študentov.***

- Spletno srečanje z vodstvom FOV, četrtek, 12. 1. 2023 ob 10:00.
 - Program pripravljen, **Nataša pošlje še enkrat spletno povezavo do dogodka, saj bo FOV organizirala spletno srečanje**
- Zasl. prof. dr. Zmago Turk bo predstavil *Naša zdravilišča v Sloveniji, njihove prednosti za seniorje*, zasl. prof. dr. Zmago Turk, v drugi polovici januarja; **dogovorimo se, da se bo predavanje odvijalo 24. 1. 2023 ob 10:00. uri preko zoom-a.**
- Pogovor o predlogu Zakona o evtanaziji, ki bo gotovo vložen in zakaj so zdravniške organizacije proti (morda vsem pomisleki niso razumljivi). Govorila bo prim. Jelka Reberšek Gorišek dr. med., spec. infektologije; ZARADI veliko aktivnosti v januarju, **predavanje je predvideno v prvi polovici februarja, natančen datum še sledi.**
- Zbornik prispevkov, rok oddaje povzetkov: 31. januar 2023, izr. prof. dr. Lučka Lorber (**trije člani so že poslali izdelan tekst v celoti**).
- Sodelovanje v Svetu za starejše MOM; zasl. prof. dr. Zmago Turk pove, da se Svet za starejše MOM letos še ni sestal, z lepimi načrti je predstavljen tudi županu z aktivnostmi doslej in v prihodnje vred, poročal bo tudi o dogodkih CZPUVU in upamo na podporo.
- Sestanek s prorektorjema prof. dr. Deanom Korošakom in Nomi Hrast: **predlog je, da se ga uredi preko zooma, Nataša pošlje elektronsko sporočilo oz. jih kontaktira in se uskladimo.**

Tč 3)

a)

Dr. Darja Piciga pove, da so na tem področju veliko predstavili v okviru zadnje konference IRDO (II. del 2. dan, <https://irido.si/irido2022/referati.html>), kot je njen referat na temo izobraževanja za nove kompetence, ki izhaja iz (eko)sistemskega pristopa evropske okoljske agencije. Nekaj let prej so v okviru projekta Care4Climate, ki se izvaja na MOP-u, predstavili nabor tem ter osnovo za višje- in visokošolske programe, s katerimi bi lahko »podnebno ozelenili« visoko šolstvo v okviru izobraževanja za trajnostni razvoj. Zajeti so vsi vidiki – okoljski, ekonomski in družbeni. Treba pa je upoštevati, da je na tem področju veliko strokovnjakov, ki ne delujejo v akademski sferi. Poteka pa tudi projekt »Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju« za vse ravni izobraževanja (razen visokošolskega), ki tudi gradi na novih pristopih. Sodelujejo javni zavodi iz področja vzgoje in izobraževanja, operativno ga usmerja Zavod za šolstvo. V okviru tega projekta smo se naslonili tudi na najnovejše dokumente in gradiva v EU: lani je bilo sprejeto priporočilo Evropskega sveta, kako naj bi učili o okoljski trajnostnosti v EU, imamo tudi predlog kompetenc za zeleni prehod in trajnostni razvoj – poročilo JRC (oboje omenjeno v referatu dr. Picige o novih kompetencah na IRDO 2022).

Izr. prof. dr. Lučka Lorber pove, da je to vsekakor aktualno področje, tudi zelo interdisciplinarno, na tem področju bi bilo smiselno razviti prvi naš študijski program vseživljenjskega učenja. Pristop bo izveden postopoma, pridobiti je potrebno vse informacije, pomembno je slediti dobrim praksam iz tujine, kako se lotiti programa vseživljenjskega učenja. Predstavili bomo iniciativo, prvi pristop, izhodišča in sledi širša razprava.

Zasl. prof. dr. Peter Glavič pove, da je pomembno pogledati, kako je zadeva realizirana v svetu in temu slediti in se dogovoriti s fakultetami za sodelovanje. Pozove člane k sodelovanju.

Izr. prof. dr. Lučka Lorber pove, da je zelo pomembno v predlagani program vseživljenjskega učenja vključiti področje zdravja. Ko bodo oblikovana izhodišča programa bi bilo zelo zaželeno, da se vključi tudi skupina za medicino.

b)

Predlog je, da bi za konferenco IRDO pripravili dva prispevka, kar bi bilo zelo učinkovito. Razpis je že objavljen in se dogovorimo kaj bi predstavili. V ožjem organizacijskem odboru so: zasl. prof. dr. Peter

Glavič, zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej in dr. Darja Piciga. Odločilno lahko vplivamo na vsebino in program in zaključke konference. Sklepi:

- organizirati sestanek z novim vodstvom trajnostne in družbeno odgovorne univerze,
- izdelati izhodišča za vsebino in sodelovanje na konferenci IRDO,
- pripraviti predlog vseživljenjskega učenja trajnostno in okoljsko področje.

c)

Predvidena je ustanovitev svetovne Trajnostne mreže mrež (Sustainability network of networks), ki bi povezala aktivne člane tako na univerzah kot v gospodarstvu, vladah. Vabijo nas k sodelovanju pri izvajanju. Preko IRDO je že potrdil sodelovanje zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej.

d)

Zasl. prof. dr. Jože Gričar pove, da prihajamo do nekaterih vprašanja poimenovanja »starejših«.
Uporabljajo se različne besede: starejši, starostniki, stari, seniorji,

Pri razvijanju srebrne ekonomije (Silver Economy) se srečujemo z vprašanjem, katere *skupine oseb, ki so starejše kot 55 let*, je potrebno razlikovati; kako (naj) se imenujejo. Gre za nova stanja, saj ljudje živijo in delajo vse dlje, za nekatera stanja pa še nimamo novih besed. V zvezi z dolgoživo (dolgo zdravo) družbo rabimo poenotene pojme, zato iščemo take besede, ki bodo vsem povedale isto.

Srebrna ekonomija ni samo novo, ampak je tudi veliko in aktualno dogajanje. Zadeva ljudi vseh generacij in še posebej tiste, ki so 55+. V zvezi z novimi pojmi, ki se pojavljajo, je sodelovanje vseh zadevnih strok nujno. O tem, kaj posamezne stroke delajo in predlagajo, vemo bolj malo, ker njihovih predlogov in pobud ne poznamo. Najbrž se v vseh zadevnih strokah srečujejo s podobnimi vprašanji. Zato je pospešitev interdisciplinarnega e-sodelovanja pomembna sestavina razvijanja srebrne ekonomije. V ta namen predlagamo, da sodelujoče organizacije povezujejo spletne strani.

V zvezi s srebrno ekonomijo se pojavljajo novi pojmi. Pri razvijanju *Kažipota e-storitev za seniorje 55+* ugotavljamo, da gre za več skupin ljudi, saj gre tudi za *odrasle otroke 55+*, ki skrbijo za starše, ki so 75+. Beseda *seniorji* je že dokaj udomačena tujka. Če zveni dobro in je jasna, jo velja uporabljati. V svetu in v Sloveniji je že veliko organizacij seniorjev. V nekaterih državah imajo *ministrico/ministra seniorjev*. Pri vladi ali parlamentu imajo *svet seniorjev* (Developing the Silver Economy and Related Government Resources for Seniors. A Position Paper).

Pomembno se zdi upoštevati, kako ljudje sebe vidijo v takih skupinah; kako želijo, da se jih imenuje. Iz nekaterih organizacij v Sloveniji so pred nekaj leti sporočili, da ne želijo, da se jih imenuje »starejši«.

Očitno je, da ne gre za število let starosti neke osebe, ampak za njeno počutje, stanje, aktivnost (Stage – Not Age). V dolgoživi (dolgo zdravi) družbi je možno dolgo aktivno staranje, zato je razlikovanje in poimenovanje *stopenj upokojenske dobe* zelo aktualno. Predlog poimenovanja skupin oseb, ki so starejše kot 55 let, je naslednji (posredoval ga je zasl. prof. dr. Miroslav Rebernik):

- Go Go – aktivna leta,
- Slow Go – umirjena leta,
- No Go – mirujoča leta.

Ljudje teh skupin se bodo še bolj kot doslej e-povezovali z uporabo e-tehnologije glede na interes, potrebe, možnosti in znanje. Usposobljenost seniorjev za delo z e-tehnologijo pa je v informacijski družbi (information society) vse bolj kritična. Omrežja, v katerih sodelujemo, so zelo »e« usmerjena. V teh omrežjih je prizadevanje za poenotenje pojmov koristno. To so naslednja omrežja:

- Global Network of Associations & Networks: Retirees Developing Silver Economy,
- Professors Emeriti Network,
- E-Seniors 55+ Network,
- Network of e-Collaborating Retired e-Academics,
- Central European Seniors e-Services Guide 55+,

Omrežje e-Seniorji želi po spletu sodelovati s predstavniki omrežij, zvez in drugih organizacij pri razvijanju srebrne ekonomije in zagotavljanju ugodnega aktivnega staranja

Red. prof. dr. Jožica Knez Riedl doda, da v kolikor govorimo o tej terminološki izbiri, kako bi ta pojem »ljudi« imenovali. S tem se je soočila, ko je svoj prispevek o oskrbovancih v domu upokojencev morala prevesti v angleščino. Izraz seniorji je malo zavajajoč saj se ta beseda uporablja tudi v drugih kontekstih, organizacijskih strukturah, družinskih drevesih itd., in prišla do zaključka, da res ni pomembno kako uradno to imenujemo. Izgubljam se v teh natančnih opredelitvah. Osebnostno meni, da ji je najbolj všeč uporaba sinonimov – s tem pokažemo svoj besedni zaklad.

e)

Posodobitev spletnih strani UM

Nataša Marinič Petrovič pove, da imamo novo spletno stran, na kateri objavlja strokovna služba rektorata vse pomembne zadeve, zapisnike, ažurira delovne skupine, nove člane odbora, ... in so podatki tudi takoj ažurirani. Pove, da je na spletni strani UM možno dostopati do centra.

Izr. prof. dr. Lučka Lorber povabi novega člana IO, izr. prof. dr. Jože Nemec, da sodeluje in pomaga pri urejanju spletne strani CZPUVU. Predlaga, da bi spletna stran UM imela že na prvi strani informacijo, da je starosti prijazna univerza ter, da ima privlačno likovno oblikovano stran (55+). Do sestanka s prorektorjem moramo imeti popisano odprta vprašanja in programske cilje, ki bi jih želeli skupaj z vodstvom UM rešiti oz. uresničiti.

Izr. prof. dr. Jože Nemec pove, da omogoča (saj zdaj nas je še nekaj, ki poznamo ljudi iz »pionirskih časov« UM, čez 10 let pa ne bo nobenega takega). Zaveže se lahko, da na UM preveri in to akcijo sproži, v kolikor je interes ostalih.

RAZNO

Izr. prof. dr. Lučka Lorber poda pobudo, vezano na pripravo dnevnega reda za sejo izvršnega odbora, to so mesečne seje v prvem tednu (izjema ta, ki je bila zaradi praznikov zamaknjena). Sestavljamo dnevni red na osnovi e-pisem, ki jim sledimo. Če ima kdo od vodij skupin predlog točke dnevnega reda predlaga, da to sporoči.

Izr. prof. dr. Lučka Lorber pove, da imamo za eno leto zakupljeno licenco uporabe ZOOM-a. Dostopen je vsakemu članu centra in lahko tudi sam skliče sejo. Ta licenca poteče 6. aprila 2023. Obvestilo o izteku licence se prejeme mesec dni prej, v marcu. Takrat bo licenco odpovedala in obvestila vodjo kabineta g. Jožeta Furmana, da naj UM zakupi licenco v skladu z dogovorom v letu 2022 in s tem prevzame organiziranje spletnih ZOOM sestankov. Nataša Marinič Petrovič bo koordinator sklica sej.

Sestanek zaključen ob 11:30 uri.

Zapisala
Nataša Marinič Petrovič

Vodja CZPUVU
zasl. prof. dr. Peter Glavič